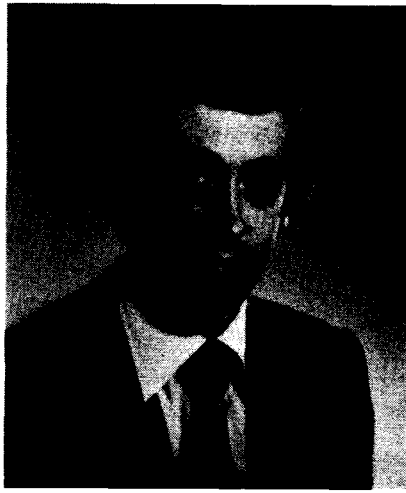

De paradox van het inleveren

De grote macro-economische onevenwichtigheden waarmee de Belgische economie een jaar geleden werd geconfronteerd, hebben de Belgische regering ertoe aangezet een drastisch beleid van inleveren en loonmatiging door te voeren. Het is onmiskenbaar dat dit beleid een gedeeltelijk succes is geworden: de externe onevenwichtigheid werd beperkt en alhoewel de werkloosheid in België nog altijd de hoogste is van de EG-landen, is ze sinds eind 1981 minder sterk toegenomen dan in landen zoals Duitsland en Nederland.

Deze drastische ommekeer in het Belgische macro-economische beleid kon slechts worden verkocht aan de vakbondsgesinde vleugel in de regering door in te gaan op de eis dat de inleveringsinspanning progressief zou toenemen met het inkomen. Zo werd een speciale „solidariteitsbelasting” geheven op hogere inkomens, werd de plafonnering van de sociale bijdragen afgeschaft en werd m.b.t. het loonindexeringsmechanisme het principe van centen i.p.v. procenten ingevoerd.

Het effect van deze maatregelen en van het fiscale beleid dat gedurende de laatste jaren werd gevoerd, werd onlangs duidelijk uit een document dat is opgesteld door Arthur Andersen & Co. in opdracht van het Instituut van de Onderneming. Hierin wordt de fiscale en parafiscale druk van de Belgische hogere-inkomenstrekking met een bruto inkomen van Bfr. 1,5 mln. (f. 84.000) en meer vergeleken met de buitenlandse situatie. De resultaten van deze studie vertalen we hier in termen van de *loonwige*, die het verschil weergeeft tussen de bruto loonkosten (voor de onderneming) en het netto loon, uitgedrukt als percentage van het netto loon. De loonwige is dus te interpreteren als de totale belastingdruk die drukt op de netto inkomens van de werknemers. De resultaten van deze berekening staan in de tabel.

Uit deze tabel blijkt dat de belastingdruk op hogere inkomens een veelvoud is van het netto inkomen. Anders geformuleerd, op de produktieve inzet van deze werknemers drukt een belasting die ruim boven de 100% ligt. Ter vergelijking kan het nuttig zijn erop te wijzen dat de loonwige van de gemiddelde Belgische werknemer ongeveer 90% van het netto loon bedraagt.

De laatste kolom geeft de marginale loonwige weer, d.w.z. de belasting (sociale bijdragen en inkomstenbelasting) die drukt op de laatste frank die deze werknemers ontvangen. Concreet betekent dit dat om een stijging van het netto loon Bfr. 100 te garanderen de extra kosten voor de onderneming variëren van Bfr. 368 tot Bfr. 552.

België behoort met deze cijfers tot de landen die de zwaarste belastingdruk opleggen aan personen in hogere-inkomenscategorieën. België is Nederland voorbij gegaan en laat landen zoals Duitsland, Frankrijk, Engeland, Italië en de Verenigde Staten ver achter zich.

Het probleem van deze surrealistische belastingheffing kan nu als volgt worden beschreven. De inkomensniveaus in voorgaande tabel zijn de inkomens die worden uitbetaald aan personen die ofwel een leidinggevende positie innemen ofwel wetenschappelijke of hoogtechnologische activiteiten verrichten. De markt van deze activiteiten wordt echter meer en meer geïnternationaliseerd. Het gevolg is dat wanneer een internationale onderneming in België een netto loon uitbetaalt dat vergelijkbaar is met wat in buurlanden wordt betaald de extra kosten voor deze onderneming nu 20 à 30% bedragen. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat steeds minder leidinggevende en wetenschappelijke activiteiten worden gelokaliseerd in België.

Het probleem kan ook op de volgende manier worden geformuleerd. Om economisch te overleven moet België nieuwe ac-

tiviteiten (produkten, technieken enz.) ontwikkelen. Door echter een dergelijke belasting te heffen op zijn managements- en technologisch potentieel elimineert België zich zelf uit deze nieuwe markten. In een geïntegreerde wereld zullen deze nieuwe activiteiten elders worden gevestigd dan in België. Kortom, zoals andere Europese landen heeft België een comparatief voordeel in activiteiten die intensief gebruik maken van menselijk kapitaal. Dit laatste wordt echter zodanig belast dat deze activiteiten uitgestoten dreigen te worden.

Deze situatie leidt op haar beurt tot een paradox. Omdat de particuliere sector in België ten gevolge van deze belastingdruk te weinig nieuwe activiteiten ontwikkelt, moet de overheid (nationaal of regionaal) in het kader van een industriebeleid een nieuwe dynamiek inblazen. Zo worden grote sommen geld overgebracht naar een veelvoud van overheidsfondsen ten koste van steeds meer belastingen. Dit geld komt uiteindelijk terecht bij politici die het ter wille van politieke belangen uitstrooien. De paradox is volledig. Het inkomen van diegenen wier taak het is nieuwe technologieën en produkten te produceren daalt, om het dan door te sluisen naar mensen die politieke belangen nastreven of er door worden gecontroleerd.

Om terug te komen op het uitgangspunt. De budgettaire sanering zal in België gedurende een aantal jaren moeten worden doorgezet. De prijs die hiervoor moet worden betaald dreigt groot te worden. Het ziet er immers naar uit dat bij een volgende saneringsronde de Belgische regering, in naam van een ideologisch principe, zal worden gedwongen de progressiviteit van de belastingen nog verder op te drijven. Dit zal het productief en technologisch potentieel verder ondermijnen. Misschien krijgt de oppositie nog gelijk wanneer ze stelt dat deze saneringsoperatie tot niets leidt.

Tabel. Loonwige van de Belgische hogere-inkomenstrekking (oktober 1982)

Netto inkomen	Bruto loonkosten	Loonwige als percentage van het netto inkomen	Marginale loonwige
Bfr. 820.000	Bfr. 1.840.000	124	268
Bfr. 1.320.000	Bfr. 3.680.000	179	452
Bfr. 1.653.000	Bfr. 5.518.000	234	

Bron: A. Andersen & Co., *Fiscale en parafiscale druk op inkomens van kaderleden en leidinggevend personeel in Europa en de Verenigde Staten*. Instituut van de Onderneming, Brussel, november 1982.